

Dosarul nr. 2ra-1674/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Băbălău)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, V. Clima, Gr. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

02 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerului Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Bulat Veniamin împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Pașa Nicolae cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 05 februarie 2018, Bulat Veniamin, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova solicitând constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea de la bugetul de stat a sumei de 5250 de lei cu titlu de prejudiciu material și 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, a menționat că nu cunoaște legea executorului judecătoresc. Din acest motiv s-a adresat Ministerului Justiției să intervină, care în afară de faptul ca a mai lungit trăgănanarea executării cu jumate de an, nu a întreprins nimic.

Reclamantul a afirmat că, nu dispune de mijloace financiare pentru angajarea unui avocat, iar utilizarea așa-zisului ”avocat asigurat de stat”, este doar o formalitate și o ”îmbălătură” pe drumuri doar pentru a obține documentele de confirmare că poți beneficia de acest serviciu.

A relatat că, dacă se consideră că termenul de înaintare a acțiunii în instanța de judecată a fost încălcat, atunci solicita de a fi repusă cererea în termen și să-i fie comunicat când poate depune modificări conform codului de procedură. La cererea de chemare în judecată reclamantul a anexat răspunsurile, la cererile depuse la Ministerul Justiției în formă scrisă, obligându-se să depună la examinare și convorbirile prin poșta electronică, care evident indica trăgănanarea (f.d. 3).

În cadrul examinării cauzei reclamantul Bulat Veniamin a concretizat acțiunea, indicând că își întemeiază cerințele pe prevederile Legii nr. 87 privind repararea

prejudiciului cauzat prin încălcarea termenului rezonabil la executarea titlului executoriu.

Astfel, în final reclamantul a solicitat constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material în mărime de 5250 lei și prejudiciului moral în mărime de 5000 lei (f.d. 34-35).

Prin hotărârea din 03 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cererea de chemare în judecată înaintată de Bulat Veniamin a fost admisă parțial. S-a constatat încălcarea dreptului lui Bulat Veniamin la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești emise la

26 februarie 2014, sub nr. 2-516/13, de către Judecătoria Botanica mun. Chișinău, la cererea de chemare în judecată înaintată de Bulat Veniamin către ÎP „Agromicroprom” pentru perioada 26 februarie 2014 – 16 octombrie 2017, s-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Bulat Veniamin prejudiciul moral în mărime de 5 000 de lei. În rest, acțiunea s-a respins, ca fiind neîntemeiată (f.d. 110).

Prin decizia din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 03 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Instanța de apel a considerat că prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a fost dată apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea dată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, la caz, Ministerul Justiției și executorul judecătoresc nu au prezentat careva înscrisuri care ar confirma acțiunile întreprinse în perioada 22.06.2015 - 16.10.2017, în vederea recuperării sumei de 1680 lei dispusă spre încasare prin titlul executoriu nr.2-516/13, eliberat la 26.02.2014, din contul ÎP „Agromicroprom” în beneficiul lui Bulat Veniamin. Or, complexitatea obiectului executării manifestat prin imposibilitatea executării hotărârii judecătorești privind încasarea sumei de 1680 lei, nu poate fi imputată lui Bulat Veniamin, dar autorităților implicate în neexecutarea acestei hotărâri, care sunt responsabile de executarea acestui act judecătoresc.

Ca rezultat, autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, care este statul Republica Moldova, nu a întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea executării hotărârii judecătorești irevocabile, în consecință, Bulat Veniamin nu a putut beneficia de succesul obținut în urma examinării litigiului, conform normelor stabilite de legislația în vigoare, fapt ce incontestabil denotă că hotărârea adoptată în favoarea ultimului a rămas neexecutată o perioadă considerabilă de timp. În această ordine de idei, fiind evidentă încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța a relevat că perioada de referință care urmează fi luată în considerație în speță constituie cea cuprinsă de la data nașterii obligației de executare. Iar, art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 prevede că, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile

de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

Succesiv instanța de apel a reținut ca că instanța de fond corect a concluzionat că cererea de chemare în judecată înaintată de Bulat Veniamin împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Pașa Nicolae, cu privire la repararea prejudiciului cauzat drept rezultat al încălcării termenului rezonabil privind executarea hotărârii judecătorești, este una întemeiată, fiind constatat încălcarea dreptului lui Bulat Veniamin la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești emise la 26.02.2014, sub nr.2-516/13, de către Judecătoria Botanica mun. Chișinău, la cererea de chemare în judecată înaintată de către Bulat Veniamin către ÎP „Agromicroprom” pentru perioada 26.02.2014 - 16.10.2017, cu încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Bulat Veniamin a prejudiciul moral în mărime de 5000 lei, care este o sumă echitabilă, fiind o compensație morală echitabilă, suficientă în raport cu circumstanțele speței.

La 16 octombrie 2020, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, judecarea recursului și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și dictată de concluzii și argumente nemotivate. Or, motivarea este un element esențial al hotărârii/deciziei judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie. Jurisprudența CtEDO a relevat că funcția unei hotărâri motivate este de a demonstra că părțile au fost auzite. Instanța de apel a trecut în mod superficial circumstanțele cauzei și fără o apreciere legală.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa participanților la proces, conform scrisorii de însoțire datate cu 01 noiembrie 2020 (f.d.174).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 15 iulie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 16 octombrie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea deciziei integrale participanților la proces la 22 august 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.168), însă dovada că aceasta a fost recepționată și la ce dată la materialele cauzei lipsește.

Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra

Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, împotriva deciziei din 15 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat